

VOORBLAD

Voorstel aan de Raad

Zaaknummer: Z/20/043252/207182
Datum collegebesluit: n.v.t.
Datum commissievergadering: donderdag 10 september 2020
Datum raadsvergadering: donderdag 1 oktober 2020

Soort Voorstel: Adviesnota
Onderwerp: Onderzoeksrapport Rekenkamercommissie 'Toezicht en handhaving energiebesparingsplicht'
Portefeuillehouder: Wethouder Spil
Programma:

Kernboodschap: Sinds 1993 zijn bedrijven en instellingen met een bepaald jaarlijks energieverbruik, verplicht om alle energiebesparende maatregelen te treffen die zich binnen vijf jaar terugverdienen. Dit heet de energiebesparingsplicht. De gemeente is verplicht erop toe te zien dat bedrijven maatregelen nemen en te handhaven als ze dat niet doen. De Rekenkamercommissie (RKC) heeft onderzocht of gemeente Voorschoten voldoende toeziet en handhaaft. Uit het rapport blijkt dat het toezicht en de handhaving beter kunnen. De RKC doet een aantal aanbevelingen om het toezicht en de handhaving te verbeteren. De raad besluit het college van B&W opdracht te geven een uitwerking van de aanbevelingen op te stellen en deze aan de raad voor te leggen.

Bijlagen: Rapport Rekenkamercommissie 'Toezicht en handhaving energiebesparingsplicht'

Beslispunten Het college van burgemeester en wethouders opdracht te geven inzichtelijk te maken op welke wijze de aanbevelingen uitgevoerd kunnen worden, wat hierin de onderscheiden verantwoordelijkheden van college en raad zijn, wat de bijbehorende financiële gevolgen zijn en deze bevindingen voor het einde van het jaar aan de raad voor te leggen.

Relatie met:

- ☐ Agendapunt: (bijv. een aangehouden stuk of een stuk wat nog moet komen of al geweest is)
- ☐ Toezegging:
- ☐ Amendement/motie:
- ☐ Schriftelijke vragen:

Adviesnota aan de Raad

Onderwerp

Onderzoeksrapport Rekenkamercommissie 'Toezicht en handhaving energiebesparingsplicht'

Samenvatting

In de periode oktober 2019 tot maart 2020 heeft de Rekenkamercommissie (RKC) onderzoek gedaan naar toezicht en handhaving van de energiebesparingsplicht bij bedrijven en instellingen. Sinds 1993 zijn bedrijven en instellingen met een bepaald jaarlijks energieverbruik, verplicht om alle energiebesparende maatregelen te treffen die zich binnen vijf jaar terugverdienen. Dit heet de energiebesparingsplicht. De gemeente is verplicht erop toe te zien dat bedrijven maatregelen nemen en te handhaven als ze dat niet doen.

Het doel van het verkennend onderzoek was inzicht te krijgen in:

- de opdrachtverlening van de gemeenten aan de omgevingsdiensten voor toezicht en handhaving van de energiebesparingsplicht;
- het toezicht op de energiebesparingsplicht en de handhaving ervan door de omgevingsdiensten;
- de verslaglegging hierover van de omgevingsdiensten aan de gemeenten;
- de reactie van de gemeenten op deze verslaglegging.

Het onderzoek heeft tot de volgende bevindingen geleid:

- De gemeenten sturen niet actief op toezicht en handhaving van de energiebesparingsplicht. Zij missen daardoor een belangrijke kans op meer energiebesparing en verduurzaming.
- Dit komt omdat de gemeenten onvoldoende aandacht hebben voor energiebesparing bij bedrijven en instellingen. De aandacht voor energie en duurzaamheid beperkt zich in concrete zin tot woningbouw, duurzame energie en gemeentelijk vastgoed.
- Het door de omgevingsdiensten uitgevoerde toezicht is vooral stimulerend van aard. Maar zij handhaven nog niet bij overtredingen van de energiebesparingsplicht.
- De omgevingsdiensten rapporteren nauwelijks aan de gemeenten over de resultaten van controles en overtredingen van de energiebesparingsplicht.
- Jaarlijkse werkplannen en inhoudelijke rapportages van de omgevingsdiensten worden veelal informatief aan de gemeenteraden gestuurd. In Oegstgeest blijft zelfs het werkplan achterwege voor de gemeenteraad.
- Omgevingsdiensten hebben een onvolledig beeld van de bedrijven en instellingen waarop de energiebesparingsplicht van toepassing is.

Als gevolg van de bevindingen doet de RKC de volgende aanbevelingen aan de gemeenteraad:

1. Intensiveer toezicht en handhaving van de energiebesparingsplicht. Want dit leidt structureel tot minder CO₂-uitstoot en tot kostenbesparing voor de bedrijven en instellingen in uw gemeente. Mogelijk vergt het extra inzet van uw omgevingsdienst.
2. Betrek energie(besparing) bij de risicoanalyses, beleidsuitgangspunten en prioritering van het milieutoezicht. Stel de beleidsuitgangspunten en prioritering vast in de gemeenteraad. Dit is in lijn met de landelijke kwaliteitscriteria Vergunningsverlening, Toezicht en Handhaving (VTH).
3. Spreek met uw omgevingsdienst kritieke prestatie-indicatoren af die inhoudelijk inzicht geven in de resultaten van controles. Vraag tijdige en inzichtelijke rapportages en bespreek deze met hen. Dit is in lijn met de landelijke kwaliteitscriteria VTH.

4. Zorg ervoor dat uw omgevingsdienst toezicht en handhaving op energie op dezelfde wijze uitvoert als op andere milieuaspecten, zoals bodembescherming of de opslag van gevaarlijke stoffen. Hanteer daarbij de landelijke handhavingstrategie.

Behandeling commissie Wonen, Ruimte en Groen

In de commissie Wonen, Ruimte en Groen (WRG) van 20 mei jl. heeft de RKC samen met de heer Kramer van onderzoeksbureau Adromi het rapport toegelicht. In de commissie WRG van 10 september jl. heeft de commissie het rapport inhoudelijk besproken.

De commissie vindt de bevindingen in het rapport zorgelijk, maar erkent ook dat ondernemers wel reeds maatregelen hebben getroffen of daarvoor plannen hebben. Men herkent dat de controle op de maatregelen en de opvolging van de controles belangrijk is, maar heeft ook vraagtekens bij het intensiveren van controles in deze Corona-tijd. Daarnaast zijn er vragen over de toename in kosten die intensivering van de controle met zich meebrengt. In het rapport (niet door de RKC) wordt aanbevolen om werkplannen van de Omgevingsdienst in de raad te bespreken en zo de raad in staat te stellen kaders of aandachtspunten mee te geven. De commissie wil door het college geïnformeerd worden, maar niet op detaillistisch niveau. De commissie oordeelt dat de aanbevelingen waardevol zijn, maar heeft aarzeling om ze over te nemen omdat onduidelijk is welke gevolgen dit heeft, zowel procesmatig, inhoudelijk en financieel. Ook wordt een inhoudelijk standpunt van het college op de aanbevelingen gevraagd.

Daarom is het voorstel zo geformuleerd dat de aanbevelingen niet één op één worden overgenomen, maar het college de opdracht krijgt om een inhoudelijke uitwerking van het overnemen van de maatregelen op te stellen en deze voor te leggen aan de raad. Op basis hiervan kan de raad, indien nodig of gewenst, besluiten of en op welke wijze het toezicht en de handhaving van de energiebesparingsplicht verbeterd moet worden.

De plaatsvervangend griffier.

Besluit

Zaaknummer: Z/20/043252/207182

De raad der gemeente Voorschoten;

Gelezen het rapport van de Rekenkamercommissie 'Toezicht en handhaving energiebesparingsplicht, Verkennend onderzoek Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg, d.d. 4 mei 2020;

Gehoord de beraadslagingen in de commissie Wonen, Ruimt en Groen van 10 september 2020 ,

besluit:

Het college van burgemeester en wethouders opdracht te geven inzichtelijk te maken op welke wijze de aanbevelingen uitgevoerd kunnen worden, wat hierin de onderscheiden verantwoordelijkheden van college en raad zijn, wat de bijbehorende financiële gevolgen zijn en deze bevindingen voor het einde van het jaar aan de raad voor te leggen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad der gemeente Voorschoten,
gehouden op 1 oktober 2020

de griffier,

de voorzitter,

Drs. B.J. Urban

Ch. B. Aptroot